

[Knud Kristensen.]

første og for faa af de sidste. Jeg skal ganske kort nævne nogle af de gennemførte Foranstaltninger og skal da begynde med en af de første, ja, vel nok den allerførste Kriseforanstaltning, nemlig Kriseforliget af Oktober 1931, altsaa for ca. 2 Aar siden. Det var en ren og skær Understøttelsesforanstaltning, der ikke i mindste Maade satte Erhvervenes Udøvere i Stand til bedre at klare sig selv. Hovedindholdet af Kriseforliget i Juni 1932 var ganske det samme — der var nogle enkelte Bestemmelser, tagende Sigte paa Skattelettelse, som var af en lidt anden Karakter, men i det store og hele betød denne Lov Understøttelse. Der er endvidere gennemført en Række Akkordlove og Henstandslove og forskellige Understøttelseslove for arbejdsløse o. s. v. Nu er det slet ikke min Mening at ville sige, at Understøttelseslove i en Situation som den foreliggende ikke kan være nødvendige, men jeg tror, det vilde have været meget heldigt samtidig at gennemføre virkelige Kriseforanstaltninger, Foranstaltninger, der tog Sigte paa, som jeg nævnte før, at skaffe Forhold til Veje, hvorigennem de enkelte Samfundsborgere fik bedre Muligheder for at klare sig selv, og jeg kan ikke se rettere, end at den eneste Kriseforanstaltning, der har betydet noget i Retning af dette Formaalets Fremme, er Kriseforliget fra Maanederne Februar, Marts og April i Samlingen 1932—33. Da blev der gennemført en Kronesænkning, en Rentesænkning og en Lettelse i Ejendomsskatterne og paabegyndt en Kødordning, en Kartoffelmelsordning og en Sukkerordning. Ingen af disse Love var Understøttelsesforanstaltninger, men de tog Sigte paa at skaffe Erhvervene Betingelser for at kunne klare sig selv. Men de var ikke tilstrækkelige, de har ikke medført, at vi er kommet ud over Krisen, eller at vi i Fremtiden kan undgaa flere Kriseforanstaltninger.

For at vi kan komme ud over de nuværende Vanskeligheder, tror jeg ogsaa, det er af afgørende Betydning, at der skaffes mere økonomisk Ligevægt til Veje mellem de forskellige Erhverv. Vi skal jo arbejde for hinanden, vi skal producere og sælge til hinanden; der maa skabes et økonomisk Samarbejde inden for Landets Grænser. Men selv om det Kriseforlig, jeg nys nævnte, bragte os hen imod denne Ligevægt, har det ikke været tilstrækkeligt, der er ikke tilvejebragt økonomisk Ligevægt. Jeg skal nævne nogle faa Tal, der giver et tydeligt Billede heraf. Det almindelige Detailpristal — vistnok det sidste, der er offentliggjort — fra

Juli 1933 var 160; det sidste Pristal, der, saa vidt jeg ved, officielt er udsendt fra Landøkonomisk Driftsbureau, og som gælder for Aaret 1932—33, var ca. 80 — altsaa Halvdelen. Det samme Billede tegnes jo ogsaa gennem den højtærede Landbrugsministers Udtalelser ved Fremsættelsen af Forslag til en Kornordning i sidste Rigsdagssamling om forskellige Salgspriser paa Landbrugsprodukter.

Jeg vil nævne et andet Tal, som ogsaa viser den økonomiske Uligevægt. Ser vi paa Timelønnen inden for Industrien, vil vi se, at den for Mænd, baade faglærte og ufaglærte, gennemsnitlig er 1 Kr. 41 Øre og for Kvinder gennemsnitlig 87 Øre. Hvis vi lægger de to Tal sammen og dividerer med 2, faar vi en gennemsnitlig Timeløn af 1 Kr. 14 Øre. Men ser vi nu paa de Timelønninger, som Landbrugets Udøvere kan opnaa, viser der sig helt andre Tal. Hvis jeg regner med, at de arbejder 300 Dage om Aaret og arbejder 10 Timer om Dagen, hvad vel nok i al Almindelighed er lavt regnet, baade hvad Dage- og Timeantal angaar, vil vi se, at i Landbrug under 10 ha havde man i 1930—31 ca. 20 Øre i Timen, og i Landbrug paa 10—50 ha havde man 4 Øre i Timen, og i Landbrug over 50 ha havde man minus 114 Øre for hver Time, man arbejdede. I 1931—32 havde man i Landbrug under 10 ha 7 Øre i Timen, i Landbrug paa 10—50 ha minus 16 Øre for hver Time, de paagældende arbejdede; de maatte give 16 Øre i hver Time, de arbejdede, og i Landbrug paa over 50 ha maatte de give 144 Øre i Timen. Jeg antager ikke, at selv de ærede kommunistiske Medlemmer vil misunde disse Arbejdere i Landbruget denne Timeløn. Hvad Tallene er for 1932—33, ved jeg ikke endnu, fordi Landøkonomisk Driftsbureau, fra hvis Beretning jeg har taget disse Tal, endnu ikke har udsendt Oversigten for 1932—33. Jeg gaar ud fra, at Tallene er noget bedre, men alligevel kommer de maaske ikke væsentlig op over det, vi havde i 1930—31. Nu kan det altsaa diskuteres, hvem der er daarligst stillet, enten Landbruget eller de arbejdsløse, enten de, der intet Arbejde har, eller de, der ingen Løn faar for deres Arbejde, men det forekommer mig at være ganske unødigt, begge Parter er meget daarligst stillet, derfor skal Maalet være ikke at gøre den ene bedre stillet end den anden, men at hjælpe dem begge.

Nu siger man fra anden Side, at Landbruget ikke har Krav paa at faa sin Bedrift gjort rentabel; har man taget Chancen i den gode Tid, maa man ogsaa tage Risikoen, Tabet i den daarlige Tid. Det kunde der